

กิเลสมีที่ไป

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ผู้มีธรรมถ้าฟังเป็นธรรม มันจะรื่นเริงและอาจหาญ ผู้มีกิเลส
ตี้นหาความทะยานอยากเบื่อหน่าย

การฟังธรรมๆ การฟังธรรม ธรรมถึงสิ่งที่ตั้งงามในพระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนา ทาน ศีล
ภาวนา เรื่องของท่าน เรื่องของท่านใครมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน เขาก็ระดับท่านของเขา
ทำคุณงามความดีของเขา เขามีความสุขความรื่นเริงในหัวใจของเขา นี่ทำทานๆ ไร ถ้าทำทานของเขา
ไฉน

ถ้าทำทานจนถึงสิ้นกิเลสละ

ทาน ศีล ภาวนา

ถ้ามีศีลมีธรรมในหัวใจของตน ถ้ามีศีลมีธรรมในหัวใจของตน ชีวิตมีความรื่นเริงและอาจหาญ
ถ้าทำความสงบของใจได้ มีภาวนานะ ภาวนาเป็นจริตเป็นนิสัย ถ้าภาวนาเป็นจริตเป็นนิสัย ชีวิตเขา
จะเป็นมงคลชีวิตของเขา แต่ถ้าชีวิตของเขา ถ้ากิเลสตี้นหาความทะยานอยากครอบงำในใจของเขา
มันมีแต่ความทุกข์ความยาก

แล้วความทุกข์ความยากขึ้นมา มันยากเพราะอะไรละ

ยากเพราะมาร มารมันผจญในหัวใจของสัตว์โลก มารมันยึดครองหัวใจของสัตว์โลก มันที่พึ่งที่อาศัยของมัน

แล้วเวลาจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราก็มีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเราเหมือนกัน ถ้ามีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน ถ้ามีสติปัญญา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาอบรมสมาธิฯ ใจ ตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีที่พึ่งที่อาศัย เราชาวพุทธเราถึงมีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย ถ้าเป็นที่พึ่งที่อาศัย เห็นไหม สิ่งที่จะอาศัยได้มากได้น้อยขนาดไหนอยู่ที่อำนาจวาสนาของตน

ถ้ามันมีอำนาจวาสนาของตน มันมีความอบอุ่นใจ

หัวใจของตนปล่อยให้มารมันครอบงำ ปล่อยให้มารมันมีอำนาจ มันครอบงำในหัวใจของตนมีแต่ความทุกข์ความยาก มันเผามันลนไฟ แล้วมันเผามันลน กิเลสมันครอบมันงำ มันก็เอาไฟเอาไฟสุ่มเข้าไป ถ้าเอาไฟเอาไฟสุ่มเข้าไป คิดว่ามันจะเป็นความสุขความพอใจของตนไหม มันก็เป็นความพอใจของกิเลส

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ มันจะชักพินออกจากไฟๆ ถ้าชักพินออกจากไฟนะ มันมีศีล มีศีล มีรั้วรอบขอบชิด ถ้ามีรั้วรอบขอบชิดขึ้นมาเพื่ออะไรละ ก็เพื่อหัวใจดวงนี้ ถ้าหัวใจดวงนี้มีรั้วรอบขอบชิดไม่ให้กิเลสค้นหาความทะยานอยากมันสุ่มไฟๆ ในหัวใจของตน มันก็ร่มเย็นลงในใจของตน ถ้ามันฝึกหัดทำสมาธิขึ้นมาได้ ฝึกหัดทำสมาธิขึ้นมาได้ใจ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี เราจะไปหาความสุขที่ไหน

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาเกิดในแต่ละภพแต่ละชาติขึ้นมา กิเลสมันเผาหัวใจทั้งหมดทั้งสิ้น เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาไป เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ถ้ามีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง จิตใจมันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน ถ้าจิตใจมีหลักมีเกณฑ์ของมันนะ มันจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เพราะเราปรารถนาถึงที่สุดแห่งทุกข์ใจ เราไม่ต้องการเกิดอีกแล้ว เราไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

การเกิด ชาติปี ทุกๆ ชาติการเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง เพราะมีการเกิดมันถึงมีการตาย แล้วเวลาเกิดขึ้นมาแล้ว กว่ามันจะเป็นจะตายขึ้นมา มารมันเผาเผาเผาตลอดชีวิตใจ

แต่ถ้าเราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาไป เกิดมามันก็มีมาร มันมีกิเลสค้นหาความ
 ทะยานอยากในหัวใจของตนอยู่แล้ว เพราะมันมีอวิชชา เจ้าวัฏจักร อวิชชามันมีลูกสาว ๓ คน ความ
 โลก ความโกรธ ความหลง มันมีลูกมีหลานของมัน

นี่ไง สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมา เวลาอาสวัคชญาณ
 ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ นั่นแหละมีพระพุทธกับพระธรรม
 เท่านั้น รัตนะ ๒

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ใจ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตา
 เห็นธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมมันถึงสมบุรณ์แบบ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
 มีรัตนตรัยใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระธรรม
 พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมๆ สาวกสาวกะผู้ได้ยินได้ฟัง

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา สาวกสาวกะผู้ได้ยินได้ฟัง แล้วถ้าได้ยินได้ฟัง
 ขึ้นมาแล้วมันมีอำนาจวาสนาขึ้นมาในหัวใจของเราหรือไม่

ถ้ามีอำนาจวาสนาของเราขึ้นมา มันฝึกไปอยากจะเอาชีวิตนี้รอด เพราะอะไร เพราะถ้าเป็น
 ความทุกข์นั้น เราสุขหัวกันแล้วคุยแต่เรื่องความทุกข์ๆ มันไม่มีวันจบวันสิ้น ความทุกข์ความยากมัน
 เผลอนหัวใจของเรามาตลอดเวลาไป แล้วที่ไหนจะมีที่พึ่งล่ะ

ที่พึ่งๆ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดในประเทศอันสมควรใจ วัฒนา
 อารามมีมากมายในประเทศไทย มีพระมีสมณะให้เราได้รับรู้ได้เห็นของเราเหมือนกัน แต่เราจะรู้เราจะ
 เห็นได้หรือไม่ เราเห็นพระ เห็นสมณะไป เป็นมงคลชีวิตๆ

ถ้ามงคลชีวิตขึ้นมา ทำไมต้องไปบวชพระ บวชพระขึ้นมาทำไม บวชพระขึ้นมาก็เป็นนักบวช
 บริษัท ๔ ใจ ในพระพุทธศาสนาไป ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาไป

เราเกิดเป็นมนุษย์ เราเป็นอุบาสกอุบาสิกา ถ้าเรามีอำนาจวาสนาของเรา เราเป็นสาวกสาวกจะ
ถ้ามีอำนาจวาสนา เราจะบวช เราจะฝึกหัด เราจะออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะเป็นนักรบ นักรบ
ขึ้นมาเพื่ออะไร

ปริยัติ ปฏิบัติไป ปริยัติคือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาค้นคว้ามาแล้ว
นั่นนะฉลาดกยา แต่ถ้ามันจะเป็นตัวยาๆ มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา เราจะฝึกหัดขึ้นมาให้มันเป็น
ข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจของตน

เวลาเริ่มฝึกหัดประพฤติปฏิบัติใหม่ล้มลุกคลุกคลานๆ

การปฏิบัติมีyakอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้น คราวเริ่มต้นถ้าให้มันถูกต้องชอบธรรม
ขึ้นมา ให้เข้าสู่หลักพระพุทธศาสนา ถ้าให้เข้าสู่หลักพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าไ้

ดวงใจดวงใดไม่มีมรรค ดวงใจดวงนั้นไม่มีผล

ดวงใจที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ธรรมะมันมีที่ไปที่ไป ศีล
สมาธิ ปัญญา แล้วถ้ากิลีสถ้ามันสิ้นไปจากหัวใจ มันมีที่ไปหรือไม่ละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาชกขญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไ้ ที่โคนต้นโพธิ์นั้น ที่ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นไ้ สถานที่
วันวิสาขบูชา เวลา

แล้วหัวใจที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงละ

ฉันอาหารของนางสุชาดาแล้วไ้ เขาถวายด้วยถาดทองคำนะ อธิษฐานเลย ถ้าเรานั่งสมาธิใน
คำคืนวันนี้ เราจะพยายามฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นตามความเป็นจริงในหัวใจของตน ถ้าทำได้
ขอให้ลอยถาดนี้ให้ทวนกระแส น้ำกลับไป ถ้าไม่ได้ ให้มันลอยไปตามน้ำไ้

เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใน สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ จิตมันสงบไปหมดแล้ว แล้วถ้ามันสงบแล้วมันส่งออกของมันโดยฉฉานโดยสมบัติ เวลาอุทกดาบา อาฬารดาบส รับประกันเลยว่า “เจ้าชายสิทธัตถะมีความรู้เหมือนเรา มีความเห็นเหมือนเรา เป็นครูบาอาจารย์อบรมบ่มเพาะสั่งสอนได้”

เจ้าชายสิทธัตถะไม่สนใจเลย เพราะทำแล้วมันสงบระงับก็สงบระงับชั่วคราว เวลาสมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เข้าสมบัติ ออกสมบัติ เวลาเข้า พยายามฝึกหัด พยายามฝึกหัดตั้งสติของตนขึ้นมาให้ได้ นี่เข้าสมบัติ แล้วเวลามันคลายออกมามัน มันก็วิตกกังวลเหมือนเดิม มันก็ลังเลสงสัยเหมือนเดิม เพราะมันไม่ใช่ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

สมาธิชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรมในมรรค ๘ ใจ ถ้ามันความชอบธรรม ถ้ากิเลสมันสงบตัวลง มันก็เข้าสู่สัมมาสมาธิใจ การว่ากิเลสสงบตัวลง แล้วเวลากิเลสสงบตัวลง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ

เวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากที่หัวใจของเรา เวลาจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเราถึงให้มีข้อวัตรปฏิบัติๆ ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจๆ

เวลาทำความสงบ ๔๐ วิธีการ พุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ มรณานุสติใน เทวดานุสติใน ทำความสงบ ๔๐ วิธีการ

ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามาเพื่ออะไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ใจ เทวเม ภิกษุเว ทาง ๒ ส่วนไม่ควรเสพ อุตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน เราก็มีศรัทธามีความเชื่อ มีความมั่นคง มีศีลจะของเรา พยายามฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา

ถ้ามันสงบตัวลงๆ เวลาสงบตัวลงขึ้นมา ถ้ามันเป็นสัมมาทิฐิ ความถูกต้องชอบธรรม ถ้าความถูกต้องชอบธรรม มัคโค ทางอันเอก ทางสายกลางในพระพุทธศาสนาไป นี่ไง กิเลสวะ อวิชชา สวะ

อวิชชาคือความไม่รู้ กิเลสวะ กิเลสมันให้ผลเป็นความทุกข์ความยาก เรา รู้จักกับมันอยู่แล้ว แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันสงบตัวลงๆ ด้วยวิชาหรือด้วยอวิชาละ ด้วยวิชา ที่ว่ามีสติ สมบูรณ์แบบไป พุทธก็พุทธโชนกลมกลืนกับหัวใจของตนไป

พุทธิๆ เห็นไหม ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิไป เวลามันเข้าสู่สมาธิ มันมีความสงบสงัดอย่างไร เวลามันเสื่อมแล้วมันทุกข์ยากขนาดไหน แล้วอยากให้มี ความสงบอย่างนั้นอีกต่อไป มันก็ต้องฝึกหัด มันต้องฝึกหัดขึ้นมา

เวลาครูบาอาจารย์ของเราสอนคนสอน ผ่อนอาหาร อดนอน

ผ่อนอาหารเพื่ออะไร

อดนอน ผ่อนอาหารเพื่อหักล้างหักขากิเลสไป กิเลสที่มันอหังการ กิเลสที่มันยิ่งใหญ่ในหัวใจของตนมันย่ำยีปีทาใจของคนที่มันทุกข์มันยากอยู่ที่นี่ แล้วเราก็ไม่เคยเห็นมัน เราก็ไม่รู้จักรักตัวมัน เพราะว่ากิเลสก็เป็นนามธรรม

คนเราเกิดมามีกายกับใจ ร่างกายนี้เราก็รู้จักของเราได้ เวลาจิตของเราเป็นนามธรรมๆ นามธรรมที่จับต้องสิ่งใดเลยไม่ได้ใช้ไหม

นามธรรมมันก็มีสติมีปัญญาที่จะเท่าทันกับจิตของตนให้ได้ ถ้ามันเท่าทันกับจิตของตนให้ได้ ถ้ามันเท่าทันมันก็ปล่อยวางๆ เข้ามา ถ้ามันปล่อยวางเข้ามาด้วยสติด้วยสัมปชัญญะ มันก็มีสติสัมปชัญญะ ว่าถ้าเป็นขณิกสมาธิก็สมาธิชั่วครั้งชั่วคราว ถ้ามันอุปจาระ ถ้ามันเข้าก็สมาธิได้หนักแน่นมากขึ้น แล้วมันออกก็รับรู้อุบัติ อุปจารสมาธิมันยังออกก็รับรู้ได้ไง ถ้าเราจะศึกษาค้นคว้า ถ้ามันยังเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาไม่ได้ เราก็ลึงเลสงสัยอยู่ เห็นไหม

ถ้ามันกิเลสสงบตัวลงๆ สงบตัวลงด้วยวิชาหรืออวิชา

ถ้ามันสงบตัวลงด้วยวิชา วิชาจรณสมุปนฺโน ถ้าวิชา วิชาในพระพุทธศาสนา เรามีสติปัญญาของเรา กิเลสจะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ

หลวงปู่มั่นท่านพูดไป กิเลสมันก็มีบ้านมีเรือนของมัน แล้วบ้านเรือนของมันอยู่ที่ไหน อยู่ที่ฐิติจิต ฐิติจิตก็คือภวาสวะ คือภพนั้นแหละ แล้วถ้ามีอวิชชา กิเลสจะ กิเลสสงบตัวลงๆ กิเลสคือความที่เกียจคร้าน กิเลสคือสิ่งที่มันไม่พอใจ กิเลสที่มันบีบคั้นขึ้นมาไง มันเป็นสมุทัย มันเป็นตัวหนาความทะยานอยากไป

แต่เวลาจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็มีเจตนา แล้วเราก็มีเป้าหมายของเรา

เขาบอกว่า ถ้ามีกิเลสประพฤติปฏิบัติไม่ได้ จะต้องรู้ตัวทั่วพร้อม ต้องเท่าใจทั้งสิ้น มันจะไม่มีกิเลส

นั่นนะตัวกิเลสจริงๆ เลยละ กิเลสมันอยู่ที่จิต รู้สึกนึกคิดอย่างไรมันก็เป็นเรื่องของวิชาปัจจุยาสงขารวา เพราะอวิชาปัจจุยาสงขารวา มันเป็นปัจจุยการ แล้วถ้ามันส่งออกไป มันก็เป็นอารมณ์ความรู้สึก มันก็เป็นขันธ เวลามันเป็นขันธขึ้นไป แล้วกิเลสมันยุมันแห่ กิเลสมันพลิกมันแปลง ก็ตามแต่กิเลสมันจะชักนำไป เห็นไหม ความเชื่อ

เชื่อในเรื่องอะไรละ เชื่อในเรื่องอะไรก็ต้องการทำสิ่งนั้นให้ตามความเข้าใจของตนนั้นแหละ ตามความเข้าใจ ตามความพอใจ กิเลสทั้งนั้นเลย

แล้วเวลาทำความสงบของใจเป็นกิเลสใหม่ละ

ทำความสงบของใจ เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรื่องอริยสัจ สัจจะความจริง เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราพอใจสิ่งใดไป

เวลาผู้ศึกษาค้นคว้าขึ้นมา แล้วจะบอกว่าจะเป็นพระอรหันต์ มีอภิญญา ๖ จะเป็นพระอรหันต์ด้วย มีอภิญญาด้วย จะหุทิพย์ ตาทิพย์ มีความปรารถนาอย่างนั้นทั้งนั้นนะ แล้วจะเป็นพระอรหันต์แบบมีอภิญญาด้วย จะประสบความสำเร็จในชีวิตของตนจริงหรือไม่ละ

เวลาปฏิบัติไปมันรู้มันเห็นสิ่งใด เห็นนิมิตสิ่งต่างๆ ขึ้นมา มันว่ามันจะเป็นพระอรหันต์แล้วละ มันจะมีอภิญญา มันจะไปรู้แจ้งด้วยอวิชาคือความไม่รู้ ไม่รู้ถึงใจของตน ไม่รู้ถึงทางสายกลางใน พระพุทธศาสนา ถ้าทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

เขาบอกว่า มีกิเลสภาวนาไม่ได้ ภาวนาโดยกิเลสใจ

ถ้ากิเลสก็คือความทุกข์ความยาก ความยากความคับข้องหัวใจ ความคับความแค้น นั่นนะ กิเลสทั้งนั้นนะ แล้วก็ฝึกหัดด้วยศรัทธาด้วยความเชื่อในพระพุทธศาสนา ถ้าศรัทธาความเชื่อใน พระพุทธศาสนา มีสติปัญญาขึ้นมา มันเป็นมรรค มันเป็นมรรคคือความเฝ้าดี แต่เฝ้าดีแล้วกิเลสมันก็ สอดแทรกเข้ามาตลอดเวลานั้นนะ มันเลยเป็นมิจฉาหรือสัมมาใจ

ถ้าเป็นมิจฉา มิจฉาคืออวิชา คือความไม่รู้ ไม่รู้ ว่างๆ ว่างๆ ด้วยความไม่รู้ใช่ไหม สมาธิคือ ความไม่รู้สักตัวอะไรเลยเป็นสมาธิใช่ไหม สมาธิมันมีสติสัมปชัญญะของมันนะ ถ้ามันมี สติสัมปชัญญะของมัน นี่มันเป็นวิชานะ

นี่เง กิเลสวะ อวิชาสวะ ภวาสวะ เราศึกษาค้นคว้า เราจะประพฤติปฏิบัติด้วยความถูกต้อง ชอบธรรม ด้วยความถูกต้องชอบธรรมเกิดจากความไม่รู้ เกิดจากความไม่เข้าใจ เกิดจากเราศึกษา เป็นภาคทฤษฎีแล้วกิเลสมันครอบงำ กิเลสมันขัดแย้งขัดขาน เราก็พยายามฝึกฝนของเรา เพราะกิเลส มันอยู่กับเรา อวิชาคือเจ้าวิภูจักร ทำให้เวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญะ แล้วเวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ขึ้นไป จิตตภาวนาๆ

เวลาศึกษาค้นคว้าขึ้นมาตามธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ อารมณ ความรู้สึกมันเป็นเรื่องของสมอง เรื่องของสัญญาอารมณ แล้วเรื่องของใจละ เรื่องของจิตตภาวนาอยู่ ไหนละ

ถ้ามันมีจิตตภาวนาคือมีอำนาจวาสนาของตน ถ้ามีอำนาจวาสนาของตน ทำความสงบของ ใจเราเข้ามาได้ ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาได้ กิเลสสงบตัวลง เห็นใหม่

คำว่า “กิลีสสงบตัวลง” คือจิตมันเข้าสู่สมาธิ เวลาเข้าสู่สมาธิ เวลาเข้าสู่สมาธิมันมีความสุขความสงบของมัน แล้วความสุขความสงบของมัน มันอยู่ที่คนชำนาญในวิธี คนชำนาญในการกระทำ ถ้าคนชำนาญในการกระทำ

เริ่มต้นก็เป็นสมาธิเล็กๆ น้อยๆ ถ้าสมาธิเล็กๆ น้อยๆ มันก็มีความอึดใจ มีความสุขใจ มีความพอใจ ถ้ามีความพอใจของเรา เราก็ฝึกหัดให้มันคงยิ่งขึ้นไป ถ้ามันคงยิ่งขึ้นไป คำว่า “มันคงยิ่งขึ้นไป” เพราะอะไร เพราะมันคงขึ้นไปมันจะมีกำลังของมัน

เริ่มต้นจากรักษาตัวเองไม่ได้เลย เวลาคนที่ไม่มีอำนาจวาสนานะ สงบก็สงบโดยความไม่รู้ สงบโดยความไม่รู้คือสงบด้วยอำนาจวาสนาบารมี ไม่ได้สงบด้วยมรรค

มรรคคือสติคือปัญญา มรรคคือการศึกษาค้นคว้า มรรคคือประสบการณ์ของจิต จิตทำได้มาก ได้น้อยขนาดไหน มันจะทำได้มากน้อยขนาดไหน

แล้วเริ่มต้นปฏิบัติไง เริ่มต้นปฏิบัติ ปุณฺณ กัลยาณชน เริ่มต้นประพฤติปฏิบัติมันล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะ เว้นไว้แต่ชิปปาภิญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรุ่ง่ายด้วยการสร้างอำนาจวาสนาของท่าน มา เหมือนพายุหะงิง ฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย แล้วเป็นเอตทัคคะที่ฟังธรรมแล้วประพฤติปฏิบัติได้จริงเร็วที่สุด แล้วก็องค์เดียวนั้นแหละ

แล้วดูสิ พระสารีบุตร ๑๔ วัน พระโมคคัลลานะ ๗ วัน แล้วศึกษาค้นคว้ามา ดูสิ เวลาไปเอาชฎิล ๓ ฟันอง นั้นอีกพันกว่า เวลาได้มา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ ไร วันมาฆบูชา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ ไร แสดงธรรมกับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเป็นธรรม โอวาทปาฏิโมกข์ไร ละชั่ว ทำแต่ความดี ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว

พระอรหันต์ฟังมันเร็นเริง มันอาจหาญ มันมีความสุขไป เทศนาว่าการ เวลาเทศนาว่าการไปนะ เวลาคนที่มิกิลีสค้นหาความทะยานอยากไป ยิ่งฟังยิ่งงง ยิ่งฟังยิ่งไม่เข้าใจ ยิ่งฟังยิ่งท้อแท้

แต่ถ้าผู้ที่มีอำนาจวาสนาฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อความรื่นเริง เพื่อความอาหาญ ด้วยการเข้าไป
เผชิญหน้ากับกิเลส เวลาเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลส กิเลสในหัวใจของตนนะ เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่าน
ประพาศปฏิบัติไฉ่ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

ทำความเข้าใจเข้ามาเพื่อเป็นสมถกรรมฐาน ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ จะเริ่มก้าวเดินไปใน
พระพุทธศาสนา จิตมันไม่ย่ออยู่กับที่ไฉ่ จิตตภาวนาๆ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เจ้าวัฏจักร
พญามารมันครอบงำของมัน แล้วพาสื่อลู่ลู่แตก เวลาฝึกหัดปฏิบัติก็ปฏิบัติบูชากิเลส ปฏิบัติบูชาตัว
มันนั่นแหละ ตัวอวิชชาคือตัวความไม่รู้ นี่ไฉ่ ถ้ามันเป็นวิชาๆ

วิชาในภาคปริยัติ เรียนธรรมและวินัย ศึกษาบาลีในพระพุทธศาสนา นั่นก็เรียนธรรมะขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ก็มีกิเลสต้นเหตุความทะยานอยากในหัวใจของตน ๑๐๐ เปอร์เซนต์
แล้วเวลาศึกษาไป ศึกษาเป็นการทรงจำธรรมวินัย ทรงจำธรรมวินัยแล้วทำสมาธิเป็นไฉ่

สมถกรรมฐานแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา เป็นบุคคล ๔ คู่ จิตที่มันจะก้าวเดินไปนี่ละ จิตตภาวนาๆ
เริ่มต้นที่ฝึกหัดประพาศปฏิบัติไฉ่ แล้วเวลาถ้าฝึกหัดปฏิบัติ เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะ เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ไฉ่

สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับลง

นี่กิเลสมันมีที่ไป เวลาฝึกหัดปฏิบัติไฉ่ ธรรมมีที่มา ศีล สมาธิ ปัญญา ธรรมเป็นภาคทฤษฎี
เป็นธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาวกสาวกะ ผู้ได้ยินได้ฟังขึ้นมา กิเลสเต็มหัวใจ
ฟังมาๆ ก็ฟังธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา แล้วเราจะฝึกหัด
ประพาศปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นตามความเป็นจริงในหัวใจของตน

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ไฉ่ ปัญจ
วัคคีย์ทั้ง ๕ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม นี่กิเลสมีที่ไป มันไปที่ไหน

มันไปจากจิตดวงนี้ มันไป เห็นไหม กิเลสวะ อวิชชาวะ ภวาสวะ มันไปจากภวาสวะ มันไป
จากจิต นี่กิเลสมันมีที่ไป

แล้วไปอย่างไรละ

มันมีที่ไป มันมีที่ไปมันก็ต้องมีที่ไปจากจิตดวงนั้น ถ้าจากจิตดวงนั้น จิตตภาวนาๆ ใจ มันถึงต้องทำความสงบของใจเข้ามา

ถ้าศึกษาทางภาคทฤษฎี ความคิดเกิดจากสมอง ปุณฺณ กัลยาณชน ปุณฺณคนหนา ทำความสงบของใจได้ยาก รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เป็นบ่วงของมารนะ มา หลอกมาล่อ เป็นบ่วงหลอกล่อ เป็นพวงดอกไม้หลอกล่อ เวลาเป็นบ่วง มันรัดคอ เวลาสิ่งใดที่มันถูกต้องชอบธรรม มันชอบใจ มันก็เป็นพวงดอกไม้ เวลามันทุกข์มันยาก ด้วยรูป ด้วยรส ด้วยกลิ่น ด้วยเสียง มันรัดคอ มันทุกข์มันยาก ปุณฺณคนหนา นี่ไง ปุณฺณคนหนา กิเลสทั้งนั้นนะ

แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติของเรา พยายามทำความสงบของใจเข้ามาๆ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันมีสติสัมปชัญญะพิจารณาด้วยปัญญาอบรมสมาธิ เห็นโทษของมัน มันมีโทษมีภัยทั้งนั้น ถ้ามีสติปัญญาเท่าทันมัน เสียงสักแต่ว่าเสียง ใครจะติฉินนินทามันก็สักแต่ว่าที่เขาพูด มันข้อจริงหรือเท็จ เรารู้อยู่แก่ใจ

แต่ถ้ากิเลสวะมันติฉินนินทา มันเสียดแทงใจ มันทุกข์มันยาก เขาจะรู้หรือเขาจะไม่รู้ เสียงติฉินนินทามา มันกระทบเข้าใส่ตประสาทของเรา มันทิ่มแทงหัวใจทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาเท่าทันของเรา นั้นเสียงสักแต่ว่าเสียง จะเสียงชื่นชม เสียงติฉินนินทา เสียงจากภายนอก เราจะดีจะมีสติปัญญาเท่าทันในหัวใจของตน ถ้ามีสติปัญญาเท่าทันหัวใจของตน เราพิจารณาของมัน ถ้าสติปัญญาเท่าทัน เสียงอยู่ข้างนอกนุ่นนะ

จิตมันสงบตัวลง จิตมันสงบตัวลง ฝึกหัดปฏิบัติให้แก่กล้า ชำนาญในวสี ชำนาญในการฝึกหัด มันจะมีกำลังของมัน ถ้ามันมีกำลังของมัน พอมีกำลัง มันก็จะรู้เท่าทันได้รวดเร็วขึ้น มันจะปล่อยวางได้ดีขึ้น ปล่อยวาง นี่กิเลสสงบตัวลงไง มันมีอะไรที่ไปชำระล้างกิเลส ยังไม่เห็นมีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาเลย แล้วจะฝึกหัด เห็นไหม

กิเลสวะ กิเลสให้ผลแห่งความเป็นทุกข์เป็นยากทั้งสิ้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติมันก็คาดก็หมาย ก็อยากให้มีมันได้สมจริงดังความปรารถนา แล้วมันจะสมจริงตามความปรารถนาใหม่ล่ะ เพราะมันเป็นอดีตอนาคต มันคาดมันหมายของมันทั้งสิ้น

การประพฤติปฏิบัตินะ ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สมควรแก่ธรรมก็สมกับจริตนิสัยของใจดวงนั้น ด้วยอำนาจด้วยวาสนาบารมีของตน การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้

ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้ กิเลสวะ กิเลสสงบตัวลง กิเลสสงบตัวลงแล้ว ถ้ามีอำนาจวาสนา มีความชำนาญของเรา รักษาของเราให้มีกำลังของเรา ถ้ารักษามีกำลังของเราละ สมถกรรมฐาน สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบแล้วพาจิตออกทำงาน งานของจิตใจ จิตตภาวนา

เริ่มต้นจากจิตตภาวนา ถ้าน้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง มันจะเกิดงานขึ้น

คนที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติทำความสงบของใจก็แสนยาก ทำความสงบของใจแล้วจะทำอะไรต่อ แล้วทำได้อย่างไร แล้วจะเริ่มต้นอย่างไร

ผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมันไม่ก้าวหน้าก็ไม่ก้าวหน้าตรงนี้แหละ มันไม่ก้าวหน้า ไม่ก้าวหน้าที่ว่าเราจะไม่เห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าทำความสงบของใจได้มันก็จะล้าละล้ง ก้าวหน้าก็ไม่ก้าวหน้า ถอยหลังก็ไม่ถอยหลัง แล้วทรงตัวอยู่ก็ทรงตัวอยู่ไม่ได้ เวลามันเสื่อมไปแล้วก็เป็นสัญญาทั้งนั้น

ในวงกรรมฐานนะ สิ่งที่เป็นสัญญาอารมณ์เป็นข้าศึกที่ยิ่งใหญ่นัก สัญญาๆ มันคาดมันหมายของมัน ผู้ใดปฏิบัติธรรมไม่สมควรแก่ธรรม ไม่เป็นปัจจุบันธรรม

ความเป็นปัจจุบันธรรมก็คือสัมมาสมาธิ นั่นนะคือปัจจุบันธรรม เพราะกิเลสมันสงบตัวลง สงบตัวลงโดยให้เรายกขึ้นสู่วิปัสสนาใจ การยกขึ้นสู่วิปัสสนา เพราะกิเลสมันสงบตัวลง ธรรมมันถึงมีการก้าวเดินออกไปได้

ถ้ากิเลสมันไม่สงบตัวลง เราก็คาดเราก็หมายถึงไปด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน ถ้ามันคาดมันหมายถึงไปตามกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน นี่เป็นการชำระล้างกิเลสหรือเป็นการเพิ่มกิเลสละ การเพิ่มกิเลสคือการปฏิบัติบูชากิเลสๆ เพราะกิเลสมันมีอยู่โดยดั้งเดิม เพราะการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง

เราเกิดมาเรามีทุกข์มียากใหม่ เราเกิดมามีสิ่งใดสมความปรารถนาบ้าง มันขาดๆ แคลนๆ มันขาดๆ เกินๆ มันทำอะไรได้ไม่มีสิ่งใดสมความปรารถนา ถ้าสมความปรารถนาก็สมความปรารถนาของกิเลส เพราะอะไร เพราะมันเจ็ด้วยอามิส

สิ่งที่เจ็ด้วยอามิส สิ่งใดที่จะได้มาต้องลงทุนลงแรงให้สมความปรารถนา แล้วลงทุนลงแรงขนาดไหนแล้วมันได้สิ่งใดมานะ กิเลสมันไม่เคยอิมพอใจ มันจะต้องการให้มากขึ้นไปกว่านั้นๆ มันถึงจะมีความสุขตามความพอใจเท่ากับกิเลสมันปลิ้นปล้อนใจ คือมันเจ็ด้วยอามิสไง เจ็ด้วยอามิสคือเจ็ด้วยปัจจัย ๔ สิ่งที่แสวงหามาเพื่อดำรงชีวิตนั้นแหละ มันจะมีสิ่งใดเกินกว่าสิ่งนั้นไป แล้วถ้ามันมีความสมความปรารถนาแล้วนะ มันหลอกมันลวง มันพลิกมันแพลง ทุกข์ยากยิ่งไปกว่านั้น

แต่ถ้าเราจะฝึกหัดปฏิบัติของเรา เราต้องมีสติสัมปชัญญะ มีสติ สติต้องการในทุกเมื่อที่เราจะฝึกหัดปฏิบัติ ขาดสติเป็นสักแต่ว่า สักแต่ว่ากระทำ ผลของมันก็ลุ่มๆ ดอนๆ

ถ้าทำอะไรแล้วมันไม่สมความปรารถนา เราวาง เราต้องมีอุบายวิธีการ กิเลสมันพลิกมันแพลงอยู่ร้อยพันพันคม หลอกลวงเรามาตลอด แล้วเราต้องมีสติปัญญาเท่าทันกิเลสในหัวใจของตน ด้วยการทำความสงบ ๔๐ วิธีการ ถ้าไม่ได้ก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ทำความสงบของเราเข้ามาๆ ถ้าจิตสงบระงับเข้ามา กิเลสสงบตัวลงๆ แล้วถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องชอบธรรม มันก็เป็นวิชา

ถ้ามันเป็นอวิชา มันลุ่มๆ ดอนๆ มันคาดมันหมายถึง มันจินตนาการของมันว่าจะเป็นอย่างนั้นแหละ สัญญาอารมณ์ สัญญา สัญญาว่าเป็นสมาธิ สัญญาว่าเคยเป็น สัญญาว่าเราเป็นอย่างนั้น แต่มันไม่เป็น

ถ้ามันเป็นนะ ต้นไม้รดน้ำพรวนดินมันถึงจะไม่เฉาไม่เหงาไม่หงอย รดน้ำพรวนดินมันจะสดชื่นของมัน จิตก็เหมือนกัน ถ้ามีสติมีสัมปชัญญะ ถ้ามันสัมมาสมาธิไง มันมีความสุขความสงบในหัวใจของตน ต้นไม้รดน้ำพรวนดินแล้วมันสดชื่นของมัน มันเจริญเติบโต

ถ้าเป็นสัญญาๆ สัญญาก็คือก๊อบปี้ไง สัญญาก็คือความจำได้หมายรู้ ความจำเดิมไง มันก็เป็นสัญญาไง มันก็เป็นทฤษฎีไง มันก็เป็นความพอใจของตนไง เราปฏิบัติเพื่อตรงนั้นใช่ไหม วิชา ความไม่รู้

แต่ถ้ามันสงบลงโดยวิชา มันสุขมันสงบของมัน เห็นใหม่ น้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม แล้วฝึกหัดใช้ปัญญา

ปัญญาจะไม่เกิดเองหรอก ถ้าปัญญามันเกิดเองๆ ฤๅษีชีไพรเป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้ว ฤๅษีชีไพรเขาทำฌานสมาบัติได้นะ ฤๅษีชีไพรเขาจะลึกอดีตชาติได้ด้วย เขาเป็นฤๅษีชีไพรอยู่อย่างนั้นไง เพราะเขามีอำนาจวาสนาอย่างนั้น

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา นี่ในภาคปฏิบัตินะ ไม่ใช่ภาคปริยัติ ภาคปริยัติคือการทรงจำๆ ทรงจำก็จำได้หมายรู้ แล้วมีอำนาจวาสนาหรือไม่ ถ้ามีอำนาจวาสนานะ ทรงจำธรรมวินัยไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ

การประพฤติปฏิบัติจิตตภาวนา เราต้องหาจิตของเราให้ได้ก่อน เราต้องหาสัมมาสมาธิเป็นบาทเป็นฐาน ถ้าสัมมาสมาธิเป็นบาทเป็นฐานนะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี นี่กิเลสมันมีที่ไป ไปจากหัวใจดวงนี้

กิเลสมันต้องมีที่ไป

ถ้ากิเลสมันไม่มีที่ไป มันก็สมบูรณ์แบบในหัวใจของมันไง มันก็อยู่ของมันโดยร้อยเปอร์เซ็นต์ใน มันไม่มีสิ่งใดได้ขาด นิโรธ ดับทุกข์ ขณะ ที่มันเป็นข้อเท็จจริง

เพราะกิเลสมันไม่มีที่ไป มันไม่รู้แจ้ง มันไม่เห็นแจ้ง แล้วเราจะชำระล้างกิเลสอย่างไร เราไม่มีเหตุมีผลอะไรเลยหรือ เราไม่มีที่ไปที่มาเลยใช่ไหม

เวลาธรรมมันมีที่มา ธรรมมีที่มาจากทฤษฎี ธรรมและวินัย เราศึกษาค้นคว้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราศึกษา ศึกษาได้ด้วยกิเลสเรานี่แหละ ศึกษาด้วยภาคทฤษฎี ภาคความจำ ทรงจำๆ ทรงจำจนปฏิบัติบูชากิเลส จนให้กิเลสมันเอาไปเป็นเครื่องมือของมัน แล้วมันก็บังงาว่าเราทำแล้วสมควรถูกต้องชอบธรรม

ตรงไหน

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงใจ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับไปเป็นธรรมดา นี่ที่ไปในหัวใจของพระอัญญาโกณฑัญญะ

“อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

เห็นไหม มีดวงตาเห็นธรรม พาดกระแส พาดสู่ภวาสวะใจ ภพใจ กิเลสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ กิเลสสาม

แล้วถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติของเรา เราจะต้องฝึกหัดปฏิบัติให้เป็นตามข้อเท็จจริงในหัวใจของเรา ในภาคปฏิบัติ

ภาคปริยัติ เราศึกษามา เราจำมาอย่างไรก็ได้ แล้วสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา สุตมยปัญญาคือการศึกษาค้นคว้าภาคทฤษฎีนี้แหละ เรามีประวัติครูบาอาจารย์มากมาย มหาศาล แต่ละองค์ท่านฝึกหัดปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกซึ้ง แล้วแต่ละองค์เหมือนกันไหม ไม่มีเหมือนกันเลย พิจารณากายเหมือนกัน แต่ไม่เหมือนกัน

ถ้าเราศึกษามานี้เป็นภาคปริยัติ เราศึกษามา ศึกษามาเป็นคตินิธรรม แล้วเวลาฝึกหัด ฝึกหัดให้เป็นปัจจุบันธรรม เอาตามความเป็นจริงในหัวใจของตน ทำความสงบของใจให้ได้ ทำความสงบของใจเข้ามาเพื่อศึกษาค้นคว้า เพื่อจิตตภาวนา เพื่อการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เป็นสมบัติของจิตดวงนั้น ถ้าจิตดวงนั้น จิตสงบแล้วถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นตรงไหน เห็นอย่างไร

ถ้าเห็นกาย เห็นกายโดยเจโตวิมุตติหรือปัญญาวิมุตติ ถ้าเห็นกายโดยเจโตวิมุตติ เห็น เห็นใหม่ มันเป็นโครงสร้างเลย มันเป็นนิमितเลย มันรู้มันเห็นของมันเลย แล้วโน้มไปให้มันเป็นไตรลักษณ์ ให้มันแปรสภาพ สิ่งที่ว่าอุคคหนิमितเป็นวิภาคะ

อุคคหนิमितที่รู้ที่เห็นมันเป็นนิमितชนิดหนึ่ง แต่ถ้าอำนาจวาสนาของคนมากน้อยขนาดไหน มันเล็กมันใหญ่ของมันไง แล้วเวลาวิภาคะมันแยกส่วนขยายส่วนอย่างไร ถ้ามันแยกส่วนขยายส่วน มันเป็นข้อเท็จจริง นี่วิปัสสนาธุระ

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ถ้ามันเห็นเวทนา เวลามันเจ็บ นั่งไปเจ็บเล็กเจ็บน้อย เจ็บมากเจ็บน้อยขนาดไหน ถ้าจิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วถ้ามันจับเวทนาได้ไง เวทนาสักแต่ว่าเวทนา เวทนาไม่ใช่จิต จิตก็ไม่ใช่เวทนา แต่เวทนานี้มันเกิดขึ้น เกิดขึ้นเพราะอะไร

เกิดขึ้น เห็นใหม่ อวิชชา ความไม่รู้เท่ามัน แต่ถ้าเป็นวิชชา จิตสงบแล้วถ้ามันจับเวทนาได้ไง มันพิจารณาเวทนาได้ไง

เวทนาเป็นนามธรรมนะ สุขทุกข์เป็นนามธรรม เวลามีสมาธิสุขเข้ามา สุขเพราะอะไร สุขเพราะจิตมันมีความสงบแล้วมีความสุขของมัน เวลามันทุกข์ ทุกข์เพราะจิตมันเสื่อม มันถึงได้ทุกข์ได้ยากของมัน

แต่ถ้าจิตสงบแล้วถ้ามันจับเวทนาของมัน สุขและทุกข์ไง นี่เป็นนามธรรมๆ ถ้าหัวใจ ถ้ามีสติมีปัญญาเท่าทันของมัน มันปล่อยเวทนา

จิตสงบแล้วจับเวทนา พิจารณาเวทนา แล้วปล่อยเวทนา ถ้ามันปล่อยเวทนา ตังคปหานๆ ชั่วคราว ชั่วคราว ชั่วคราว นี่กิเลสมีที่ไป

ถ้ามันมีที่ไปโดยสมบุรณ์แบบของมัน พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต จิตมันเศร้าหมอง จิตมันผ่องใส จิตมันอมทุกข์ จิตมันคลายออก จิตมันมีพิจารณาของมัน

พิจารณาธรรม ธรรมคือผลกระทบจากหัวใจ ธรรมคือประสบการณ์ของจิตใจ สิ่งที่เป็นทุกข์ เป็นยากในหัวใจของตนมันเป็นธรรม ถ้ามันเป็นกิเลส กิเลสมันก็บีบบี้สี่ไฟ ถ้าเป็นธรรม พิจารณา

ธรรม พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม เวลามันปล่อยวางๆ ตังคปหานมัน ปล่อยวางชั่วคราวๆ นี่ปล่อยวางชั่วคราว มันเป็นนามธรรม มันเป็นที่มันไม่รู้ไม่เห็น ไม่รู้ไม่เห็นตาม ข้อเท็จจริงของมัน ถ้ามันพิจารณานะ มันมีความรู้ความเห็นตามความเป็นจริงของมัน

เวลามันปล่อยๆ นี่ตังคปหาน มันไม่ชัดไม่เจนของมันเง ปฏิบัติไปแล้วมันไม่สมบูรณ์แบบ ของมันเง ถ้ามันสมบูรณ์แบบของมัน เวลาปล่อยแล้วปล่อยเล่าๆ เวลามันขาด กิลেসมันมีที่ไป เวลา มันขาดคือขณะ ขณะที่ยังขาด สมุจเฉทปหาน

ตังคปหาน พิจารณาแล้ว ซ้ำแล้วซ้ำเล่าก็ปล่อย มันก็รู้ มันก็เห็น มันก็ได้โลมปฏิโลม

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ ท่านจะให้ซ้ำๆ ให้ซ้ำคือปฏิบัติบ่อยครั้งเข้า พิจารณาโดยความแยบคาย พิจารณาแล้วถ้ามันไม่ถึงที่สุด มันปล่อยวาง ไม่มีเหตุมีผล เห็นไหม

ในรูปก็มีมันขันธ ๕ ในเวทนามีมันขันธ ๕ ในสัญญาก็มีมันขันธ ๕ ในสังขารก็มีมันขันธ ๕ ในวิญญาณก็มีมันขันธ ๕ ขันธ ๕ ใจ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ถ้าพิจารณาจิต แล้วพิจารณาธรรม มันจะเป็นแบบนี้

แล้วถ้าพิจารณากาย กายานุปัสสนา เวทนานุปัสสนา นั้นเวลามันเป็นรูปธรรม ถ้ามัน พิจารณาของมัน มันปล่อย มันปล่อยขนาดไหน มันปล่อยมันไม่มีเหตุไม่มีผล เวลาปล่อยโดยตังคปหาน ปล่อยโดยการดูๆ คำๆ ปล่อยโดยไม่มีสิ่งใดเป็นเครื่องยืนยัน

ถ้ามีครูบาอาจารย์ท่านจะให้ทำซ้ำๆ พิจารณาซ้ำ พิจารณาด้วยอะไร จิตไม่ลงสู่สัมมาสมาธิ ก็ไม่มีกำลัง ถ้ามีกำลังแล้วจับต้องสิ่งใดมันจะเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่

จิตสงบแล้ว ถ้าเห็นกาย พิจารณากาย จิตสงบมีสัมมาสมาธิเป็นสมถกรรมฐานเป็นพื้นฐาน ถ้ามันเห็นกาย กายชัดเจน

แล้วพิจารณาไป พิจารณาไปแล้ว สิ่งที่เห็นภาพชัดเจนนั้นมันจะไม่ชัดเจนขึ้น แล้วพิจารณาไป มันพรั่มัว มันพรั่มัวเพราะอะไร เพราะสมาธิกำลังมันไม่พอ เขาต้องวางสิ่งนั้นแล้วกลับมาทำความเข้าใจ

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ สัตตรสวัคคีย์ ฉัพพัคคีย์ ในวินัย สิ่งใดที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บัญญัติสิ่งต่างๆ อนุบัญญัติ อนุบัญญัติเกิดขึ้นมาจากพระภิกษุพวกนี้ทั้งนั้น นี่อยู่ที่วาสนาของเขา ทั้งๆ ที่อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ไฉนของเรา กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญจากครูบาอาจารย์ของเราที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา แล้วมีแนวทางประพฤติปฏิบัติตามข้อเท็จจริงใจ ธรรมและวินัยคือ พระไตรปิฎกยืนยันอยู่แล้ว ทาน ศีล ภาวนา อริยสัจ สัจจะความจริงมันมีของมันอยู่แล้ว มีธรรมและวินัยอยู่แล้ว สาวกสาวกะ ผู้ที่ได้ยินได้ฟัง แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติโดยข้อเท็จจริง มีอำนาจวาสนาของเรา เราจะทำขึ้นมาให้เป็นตามข้อเท็จจริงในหัวใจของเรา

เราจะวิตกกังวลเรื่องสิ่งใด

ปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้นนี้ คราวเริ่มต้นถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี เราก็อาศัยความสุขความสงบนี้เป็นเครื่องอยู่ ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจ แล้วใจถ้ามันมีความสุขสงบเป็นเครื่องอยู่ของตน แล้วถ้าเครื่องอยู่ของตนแล้ว สมถกรรมฐาน ยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน กิเลสมันต้องมีที่ไป แล้วที่ไปแต่ละขั้นแต่ละตอน บุคคล ๔ คู่

การฝึกหัดปฏิบัติเริ่มต้น ถ้าการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติเริ่มต้น กิเลสมันร้อยเปอร์เซ็นต์ ธรรมของเราเตาะเตาะๆ การกระทำของเรามันเหมือนกับทารกยังหัดเดิน หัดนั่ง หัดคลานอยู่ แล้วกิเลสมันคงแก่เรียน มันมีอำนาจวาสนา มันเหยียบย่ำทำลายทั้งนั้นนะ แล้วเหยียบย่ำทำลาย นี่ภาคปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น เธอต่างหากจะต้องขวนขวายฝึกหัดการกระทำขึ้นมาให้จิตใจเข้มแข็ง จิตใจเข้มแข็งด้วยการเผชิญหน้ากับกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจ

สิ่งใดที่มันชอบใจ สิ่งใดที่มันเคยช็อค เราจะต้องตั้งสัจจะแล้วจะเข้าไปเผชิญหน้ากับมัน ถ้าเผชิญหน้ากับมัน มันต้องการสิ่งใด ไม่ทำ มันต้องการสิ่งใด ไม่เอา

สิ่งที่มันไม่ต้องการ ทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มันไม่ต้องการ มันทุกข์มันยากนะ

ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง นี่ทุกข์เพราะการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เพราะเรามีศรัทธา เราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่อาศัย เราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้จิตของเรา ภาวสภาวะนั้น ทำลายมันทั้งหมดทั้งสิ้น ถ้ามันทำลายทั้งหมดทั้งสิ้น กิเลสมันไม่มีที่อยู่ที่อาศัย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป อาสวกษยญาณทำลายอวิชชาไป ปัญามารๆ ลีนไป จากหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่มีมันลีนไปจากหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป เวลามันดลใจๆ ความดลใจมันอยู่ข้างนอก เพราะมันรู้เท่าทัน

แต่ถ้ามันอยู่กับเรา มันปิดหูปิดตา เพราะมันปิดหูปิดตา เราถึงต้องทุกข์ต้องยากไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันมาฆบูชา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ไป ละชั่ว ทำคุณงามความดี ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว มันรื่นเริง มันอาจหาญ อาจหาญเพราะอะไร

อาจหาญเพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอหิภิกขุบวชให้เอง เทศนาว่าการจลนลีนกิเลสไป พอกิเลสมันลีนไปแล้วมันวิมุตตिसุขๆ ใจ มันรื่นเริง มันอาจหาญ

แต่ของเรา เรามีกิเลสตันหาความทะยานอยาก เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไป กึ่งกลางพระพุทธศาสนามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เรายังมาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน เพราะอะไร เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไป เกิดมาชาตินี้เป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ แล้วเราจะใช้กายกับใจนี้ฝึกหัดปฏิบัติให้มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา

แล้วฝึกหัดปฏิบัติเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านมาก่อน ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของท่านมาก่อน บุคคล ๔ คู่ใจ

นี่เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ากิเลสมันมีที่ไป อีก ๗ ชาติ แล้วมันยังมีครอบครัวของมันอยู่ ทำอย่างไรต่อ

ก็ทำความสงบของใจให้มากขึ้น

จากการฝึกหัดปฏิบัติสติปัญญา ฝึกหัดให้มันชัดเจนขึ้น ให้มันคมแก่กล้าขึ้น แก่กล้าขึ้นเพราะเราจะต้องเข้าไปหากิเลสตัวที่มันมีกำลังมากขึ้น กิเลสที่มันพลิกแพลงมากขึ้น

ถ้าจิตสงบแล้ว เวลาจะรู้จะเห็นก็จะเห็นสติปัญญา ๔ นั้นแหละ จะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต ตามความเป็นจริง ถ้าเห็นตามความเป็นจริง เราใช้สติใช้ปัญญาขึ้นไป เพราะกิเลสมันเข้มข้นขึ้น มันพลิกมันแพลงมากขึ้นอยู่แล้ว เราก็ล้มลุกคลุกคลานมา

แต่ถ้าคนกิเลสมันมีที่ไป เขาเรียกภาวนาเป็น คำว่า “ภาวนาเป็น” มันรู้ชั้นเชิงกันไง ถ้าอย่างนี้จะล้มลุกคลุกคลาน ถ้าอย่างนี้ก็กิเลสมันจะช้ำคอ ฉะนั้น เราจะต้องมีศีล มีสมาธิและมีปัญญามากขึ้น ถ้ามีศีล มีสมาธิ ปัญญามากขึ้น เพราะกิเลสมันมีที่ไป เราได้กระทำมาแล้ว เราได้กระทำมา เวลาในวงกรรมฐานเขาเรียกว่าภาวนาเป็น ภาวนาเป็นมันมีเส้นทางของมัน

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงปลื้มใจใจ เทศนาว่าการจนปัญญาวัคคีย์ทั้งหมดเป็นพระโสดาบันทั้งสิ้น เทศอนัตตลักขณสูตร

ขั้นที่ ๕ เป็นสุขหรือเป็นทุกข์

เป็นทุกข์พระเจ้าคะ

แล้วเป็นทุกข์แล้วทำไมไม่คลี่คลาย ไม่มีสติปัญญาเท่าทันมัน

เพราะอะไร เพราะธรรมมันมีที่มาไง ศีล สมาธิ ปัญญาไง

ถ้าธรรมมีที่มา แล้วศีล สมาธิ ปัญญา มันต้องสดๆ ร้อนๆ มันต้องเป็นปัจจุบันธรรมอย่างนั้น มันถึงจะเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลสได้

สิ่งที่จำมาๆ สิ่งที่ทำมามันก็ล้มลุกคลุกคลานมาตั้งแต่เริ่มต้น เริ่มต้นเราก็ล้มลุกคลุกคลานมา เรามีสติมีปัญญา แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา จากปุถุชนเป็นกัลยาณชน จากกัลยาณชนยกขึ้นสู่บุคคลผู้ที่ ๑ เห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เราพิจารณาของเรา มันล้มลุกคลุกคลานขนาดไหน

การล้มลุกคลุกคลานนั้นเพราะกำลังของกิเลสมันมีกำลังของมัน เราถึงกลับมาสะสมเพื่อให้กำลังของเราให้สัมมาสมาธิไป ให้กองทัพธรรมเข้าไปเผชิญหน้ากับกองทัพกิเลส

กองทัพกิเลส สิ่งทีกองทัพกิเลส กิเลสค้นหาความทะยานอยากมันยิ่งใหญ่อยู่แล้ว มันยึดครองหัวใจของเราอยู่แล้ว แล้วธรรมเกิดอย่างไร

ธรรมเกิดจากการกระทำของเราขึ้นมาไง ธรรมเกิดจากการกระทำ การกระทำด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาของเรา ถ้าด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาของเรา เกิดขึ้นเพราะการฝึกหัดการประพฤติปฏิบัติ การบริกรรมมีการกระทำในหัวใจของตน

การกระทำมันทุกข์มันยากขนาดไหน ทุกข์เพราะเราจะละทุกข์ไป ทุกข์ เพราะกองทัพธรรมๆ ที่เราพยายามสะสม พยายามกระทำขึ้นมา มันเจริญก้าวหน้า จิตใจพอมันเจริญก้าวหน้ามันสดมันชื่นของมัน มันทำสิ่งใดแล้วมันมีความสุขของมันไป สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แต่ยกขึ้นสู่วิปัสสนา เวลามันกองทัพกิเลส กองทัพธรรมเข้าไปเผชิญหน้าต่อกัน ถ้าพ่ายแพ้มา มันก็เศร้าสร้อยหงอยเหงา แต่เวลามันชนะไง เวลาชนะ มันใช้ภาวนามยปัญญาแยกแยะมันไป ถ้าไม่มีที่ไป มันก็ปล่อยวาง มันปล่อยวางขึ้นมา เพราะกองทัพธรรมก็ชนะเป็นครั้งเป็นคราว

กองทัพธรรม ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นกองทัพเลยละ กองทัพเพราะเราทุ่มเท ทุ่มเทความสามารถทั้งหมด ทุ่มเทสติ ทุ่มเทศสมาธิ ทุ่มเทปัญญาที่มีทั้งหมดทั้งสิ้นเข้าไปเผชิญหน้ากับค้นหาความทะยานอยากคือสมุทัย

สิ่งที่เป็นกิเลสๆ เวลามันชำระล้าง พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เวลามันขาด มันสมุจเฉตปหานนะ กายกับใจแยกออกจากกันโดยสัจจะโดยความจริงเลย โลกนี้ราบหมด กิเลส เวลามันรู้มันเห็นของมันไป กิเลสมันมีที่ไปมันไปตรงไหน แล้วไปอย่างไร

ธมฺมสากจฺฉา เอตมฺมมฺจฺคฺลฺมฺตฺตมฺ หลฺวงปฺุเสวโร หลฺวงปฺุมนฺทํานตฺองการลฺูกคิษฺยํอยํางนึ

แล้วปฏิบัติอย่างไร ทำอย่างไร

เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ สาวกสาวกะในสมัยพุทธกาลนะ เวลาประพฤติปฏิบัติไปรายงานผล กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระไตรปิฎก “เธอศึกษามากับใคร เธอปฏิบัติในแนวทางของใคร ใครเป็นคนอบรมบ่มเพาะเธอ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามเน้นย้ำเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ ใครเป็นอาจารย์ของเธอ เธอฝึกหัดมาจากใคร แล้วทำแล้วได้ผลอย่างไร นี่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง

แต่ถ้ามันไม่มีที่ไปไง มันล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ มันก็วนกลับมาไง มันปฏิบัติบูชา กิเลสไง บูชากิเลสคือบูชาอวิชชา แล้วภวาระยึดมันไง อวิชชา บ้านของมันคือฐิติจิต คือภวาระ คือภพนั่นแหละ แล้วครอบครัวของมันยึดครอง

แต่เวลาพิจารณาของเราเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป เวลาสมุจเฉทปหาน กายกับใจแยกออกจากกัน โลกนี้ราบหมด นี่มันมีที่ไป กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง แล้วฝึกหัดประพฤติปฏิบัติต่อไป เพราะเวลาเราจะชำระล้างนะ บุคคล ๔ คู่

ถ้าเป็นปุถุชนนะ ครอบครัวของมารมันยึดย่องเผ่งไส แล้วไม่ต้องหลอก ไม่ต้องปลิ้นปล้อนมาก แค่มันซี้คอกก็แบกมันไปตลอดชีวิตอยู่แล้ว เวลาทำความสงบของใจเข้ามาๆ เพราะกิเลสสงบตัวลงไง สะบัดจากคอเราไง สะบัดจากคอขึ้นมา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบแล้วเป็นอิสระเสรีภาพ

แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนา แล้วพิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป กิเลสมันมีที่ไป บุคคลคู่ที่ ๑ บุคคลคู่ที่ ๒ เวลาฝึกหัดปฏิบัติจะเริ่มต้นอย่างไร

เวลาปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ ของใคร สติปัฏฐาน ๔ บูชากิเลสใช่ไหม

ถ้าเป็นสติปัฏฐาน ๔ มันต้องขุดคุ้ยค้นคว้าแสวงหา ถ้ามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง มันเห็นกิเลสไง

แล้วมันเห็นกิเลสด้วยอะไร

สัมมาสมาธิไง ด้วยมหาสติ มหาปัญญาไง จากที่สติปัญญาล้มลุกคลุกคลาน เวลาฝึกหัดปฏิบัติให้กิเลสมันเหยียบย่ำย่ำอยู่อย่างนั้นนะ แล้วถ้ามันมีสติมีปัญญาขึ้นมา จิตมันสงบแล้วมันมีกำลังของมัน มันมีสติปัญญาเพราะมันฝึกหัด

จากที่ว่า จิตมันอ่อนแอ จิตไม่มีกำลัง เวลาพิจารณาไปแล้วภาวนาเป็น ภาวนาเป็นขึ้นมา มันมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มันมีมรรคโง เวลาก้าวไป มัคโค ทางอันเอก วิปัสสนา กองทัพกิเลส กองทัพธรรม

พิจารณาแล้วเวลามันปล่อยวางๆ ปล่อยวางมันไม่มีที่ไป เวลาพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามันขาด มันมีที่ไป มีที่ไป จิตมันก็จะเอียงขึ้น จิตมันก็มีมาตรฐานของมันขึ้น บุคคล ๔ คู่ ปุณฺณ กัลยาณชน คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ แล้วคู่ที่ ๓ มันเป็นมหาสติ มหาปัญญาแล้ว มหาสติ มหาปัญญาคือจิตมันละเอียดรอบคอบ มันลึกซึ้งกว่า

ปุณฺณคนหนาทำสมาธิได้เกือบเป็นเกือบตาย บุคคลคู่ที่ ๑ ขึ้นมามันก็มีมาตรฐานของมัน เวลาบุคคลคู่ที่ ๒ มาตรฐานมันยกขึ้น แล้วบุคคลคู่ที่ ๓ ความลึกของกิเลส ความลึกดับซับซ้อน กองทัพกิเลส กองทัพธรรม

ถ้ามันเป็นธรรมๆ เป็นธรรมมาจากไหน

เป็นธรรมมาจากสาวกสาวกะ ผู้ได้ยินได้ฟัง เป็นธรรมๆ ก็จิตตภาวนา มันเป็นที่จิตนั้น ถ้าจิตนั้นมีกำลังขึ้นมา ถ้ามันทำขึ้นมาจนเป็นมหาสติ มหาปัญญา มันมีเรดาร์ขอบข่ายของปัญญา ถ้ามันซุกซุกคั่นคั่นว่า ถ้ามันเห็นนะ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นี่อสุภะ อสุภะมันจะไปชำระล้าง กามราคะ

กามราคะที่มันอยู่ในภวาสวะ อยู่ในภพนั้นแหละ ครอบครวัของมารนี่แหละ ถ้ามันรู้มันเห็น เป็นอสุภะ อสุภะนะ เวลาพิจารณาไปมันรุนแรง มันรุนแรงเพราะอะไร

เวลาพาดกระแสนี้ อีก ๗ ชาติ กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง ถ้าพิจารณาไปแล้ว ถ้ากามราคะมันขาดไป กามภพ มันจะตัดภพของกามเลย จาก ๗ ชาติ จาก ๓ ชาติ เวลาพิจารณาไปแล้ว ถ้าพิจารณาด้วย

มหาสติ มหาปัญญา ด้วยสติปัญญา กองทัพกิเลส กองทัพธรรม แล้วเวลามันเป็นน้ำป่า มันจะรุนแรงมาก กิเลสมันจะรุนแรงมาก มันจะบีบบี้สี่ไฟ พิจารณาไปแล้วล้มลุกคลุกคลาน

เริ่มต้นพิจารณามันก็ให้กิเลสมันชักจูงไปอยู่แล้ว คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ พิจารณาไปมันมีกำลังของมันมากกว่า พิจารณาไปแล้ว เวลาถึงที่สุดแล้ว ถ้ากิเลสมันมีที่ไปนะ กายกับจิตแยกออกจากกันเลย โลกนี้ราบหมดเลย หัวใจมหัสจรรย์เลย เวลายกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นมหาสติ มหาปัญญา ถ้ามันยกขึ้นไปแล้ว ถ้ามันไปเห็นอสุภะ เห็นกามราคะ มันรุนแรงมากน้อยขนาดไหน

กองทัพกิเลส กองทัพธรรมไง

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมานะ กองทัพธรรมๆ ถ้ากองทัพธรรมในวงกรรมฐานเป็นเพราะบุคลากรของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดประพฤติปฏิบัติบุคลากรจนขึ้นมาเป็นศากยบุตรพุทธชินนโรส เป็นธรรมทายาทของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นกองทัพธรรม กองทัพธรรมเผยแผ่ธรรมภาคปฏิบัติ

แต่ถ้าจะเป็นกองทัพธรรม บุคลากรมันต้องเกิดจากนี้ไง เกิดจากกิเลสมีที่ไป มันไปอย่างไร เวลามันเป็นมหาสติ มหาปัญญา มันพิจารณาตรงไหน แล้วมันพิจารณาเรื่องอะไร

ถ้าพิจารณากายก็เป็นอสุภะ ถ้าพิจารณาจิตก็เป็นกามราคะ เป็นกามฉันทะ ความยึดเหนี่ยวในหัวใจ แล้วมันรุนแรงมาก รุนแรงเพราะน้ำป่า เพราะมันจะทำลายกามภพ ผลของวิภูฏะ

ถ้าพิจารณาซ้าแล้วซ้าเล่าๆ มันพลิกมันแพลง ผ่านไปด้วยความทุกข์ความยาก เห็นใหม่ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง เวลาฝึกหัดปฏิบัตินั้นแหละ

เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวิภูฏะ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริงกับทุกชีวิต ทุกข์ที่เกิดมาด้วยความทุกข์ประจำหัวใจทั้งสิ้น แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติ กองทัพธรรม ศีล สมาธิ ปัญญา เราสร้างขึ้น เราฝึกหัดขึ้น เป็นปัจเจกตัดตั้ง เป็นสันตวิภูฏะโก ศีล สมาธิ ปัญญา

แล้วเวลาเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลส เวลากิเลสมันย่ำยีขึ้นมา เวลาจิตมันเสื่อม เดี๋ยวจงกรม นั่งสมาธิภาวนาแสนทุกข์แสนยาก แสนทุกข์แสนยากขนาดไหนก็จะสู้ เพราะมันมีกิเลส มีกิเลสเป็นนามธรรมๆ การฝึกหัดขึ้นมา จิตตภาวนาก็เป็นนามธรรม

ถ้านามธรรม กองทัพธรรม กองทัพที่เราสร้างขึ้นมามีด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ด้วยมคโค ด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาที่มันเผชิญหน้า ปัญญาที่มันแก้กล้า ปัญญาที่มันพาดฟันกับกิเลส นั่นเกิดจากการกระทำ เกิดจากการกระทำของเรา เกิดจากมรรคที่การฝึกหัดปฏิบัติที่ขึ้นมาจากหัวใจของตน นี่กองทัพธรรมที่แท้จริงไง กองทัพธรรมที่แท้จริงในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น

ถ้ามันเข้าไปเผชิญหน้ากับกองทัพกิเลส กองทัพกิเลสที่มันดูดกระชาก มันยึดมันถือน้ำมันของมัน โดยการฝังใจ กิเลสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ กิเลสอยู่ที่ฐิติจิต ช้าแล้วช้าเล่าๆ เวลามันขาด สะเทือนเลื่อนลั่นเลย สะเทือนเลื่อนลั่นที่หัวใจดวงนั้น สะเทือนเลื่อนลั่น

เพราะพาดกระแสะ ๗ ชาติ โลกนี้ราบเป็นหน้ากลอง อีก ๓ ชาติ เวลามันทำลาย ทำลาย ทำลาย กามราคะ ปฏิฆะ เวลามันทำลาย มันสะเทือนเลื่อนลั่นกลางหัวใจดวงนั้น กามภพไม่ไป กังวานกลางหัวใจ พิจารณาช้าแล้วช้าเล่าๆ เศษส่วนสิ่งที่เหลือ นีโอนาคามี ๕ ชั้น

สิ่งที่พิจารณาช้าแล้วช้าเล่า เวลาค่อยถึงที่สุด เวลามันถอยร่นเข้าไป กิเลสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

ข้ามอย่างไร ข้ามตรงไหน อะไรข้าม อะไรอยู่ อะไรไป

มันไม่มีที่ไป ถ้ามันมีที่ไปมันต้องรู้

สมาธิมีอยู่โดยดั้งเดิม อยู่ที่ไหน สมาธิฝึกหัดประพฤติปฏิบัติเกือบเป็นเกือบตาย ภาวนามยปัญญา จักรมันเคลื่อน ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา มคโค ทางอันเอก ธรรมมีที่มา มาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กิเลสในหัวใจต้องมีที่ไป ไปจากภวาสวะ ไปจากภพ แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา มีครูบาอาจารย์ที่
ดีงาม ท่านจะให้ย้อนกลับมา

แล้วย้อนอย่างไร ทวนกระแสกลับอย่างไร

แล้วถ้ามันทวนกระแสกลับเข้าไป มันไปเห็นภวาสวะ เห็นภพ เห็นความผ่องใส ความเศร้าหมอง
ความเป็นจริง

จิตเดิมแท้ที่ผ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส

ไม่ใช่กิเลสนะ กิเลสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ

กิเลสวะ กิเลสสงบตัวลง มีความสงบสุข เวลาพิจารณาโดยวิชา พิจารณาโดยปัจจุบันธรรม
พิจารณาโดยคุณธรรมเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

อวิชชาสวะ กิเลสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ ตัวภพ จะรู้ได้อย่างไร จะเห็นอย่างไร จะจับต้อง
ตรงไหน

เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันเป็นความลึกลับซับซ้อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้
ธรรมแล้ว “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ”

มึงจะรู้ได้อย่างไร

หลวงตาพระมหาบัวสืงกิเลสไป “พระพุทธเจ้ารู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร”

ใครรู้ ใครรู้

ชี้ไม่ ไม่มีความเป็นจริง

ถ้ามีความเป็นจริงไป กิเลสมันต้องมีที่ไป ไปจากไหน ไปจากใคร

ไปจากจิตดวงนั้น ไปจากความผ่องใส เศร้าหมอง ทำลายภวาสวะ ทำลายภพด้วยวิชา ด้วย
อสวัชยญาณทำลายอวิชชา ทำลายภพ ทำลายชาติ กิเลสมีที่ไป

ไม่รู้จัก ไม่มีการกระทำ ลุ่มๆ ดอนๆ คาดหมาย สันนิษฐาน สัญญา จำได้หมายรู้ จำได้หมายรู้
กิเลสมันหลอกทั้งนั้นนะ

เริ่มต้นจากกิเลสมันซี้คอ ทำความสงบของใจได้จะเป็นอิสระ แล้วก้าวเดินไปด้วยมัคโค ทาง
อันเอก บุคคล ๔ คู่ กิเลสต้องมีที่ไป ต้องมีขณะ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ นิโรธ ขณะดับทุกข์ทั้งหมดทั้งสิ้น

ความการกระทำ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ วิธีการดับทุกข์ อริยสัจ สัจจะความจริง กองทัพรธรรม
สัจจะความจริงนี้เกิดขึ้นจากจิตดวงนั้น

จิตที่เป็นสัมมาทิฐิ ไม่ใช่มีจณา ลูบๆ คลำๆ แล้วอ้างอิงตลอดไปโดยการสันนิษฐาน แต่การ
ประพฤติปฏิบัติไม่มีสันนิษฐาน ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สมควรแก่อำนาจวาสนาของจิตดวงนั้น
เอวัง